

Schriftlicht

Een ontdekkend begin van een onthullend boek

(n.a.v. Openbaring 1:9-20)

C. van den Berg

Echt een openbaring, het laatste bijbelboek. Onthullend. God licht een tip van de sluier op en laat dingen zien die nog geen mens gezien heeft. Wel eens een draak gezien (Op. 12)? In een film misschien. Monsters in bloedstollende films. En dat heet dan amusement. Velen vermaken zich vandaag als ze zulke monsters voorgeschoteld krijgen op het doek. Maar hoe serieus neemt men de draak met zeven koppen in het boek Openbaring?

Voordat je daarover leest, komt het boek eerst met iets anders. Ik denk aan het openingsvisioen. Dat is bepalend voor wat volgt. Dit moet je eerst zien voordat je de rest onder ogen krijgt, zoals dat monster met zeven koppen. Johannes krijgt iets te zien waar hij van duizelt en als dood bij neervalt. Het speelt zich af op Patmos, een eiland in de zee tussen Turkije en Griekenland. Daar zit Johannes gevangen; verbannen uit zijn werkomgeving in en rond Efeze. Monddood gemaakt. De naam van zijn Heer Jezus mag niet meer klinken. Weg met het woord van God.

Maar er gebeurt iets wonderlijks! Er komt toch weer een woord van God! Nota bene vanuit de gevangenis op Patmos naar al die plaatsen in het westen van Turkije. En zo verder heel het Romeinse rijk door. Wat een reactie van God op die verbanning van zijn boodschapper Johannes. Hij betaalt hen niet met gelijke munt. Al hebben mensen geen boodschap meer aan Hem, toch laat Hij opnieuw van Zich horen. Een gezant als Johannes kun je verbannen, maar het woord van God aan banden leggen lukt geen mens. God weet wel wegen te vinden waarlangs zijn woord kan gaan. Hij heeft het eerste en laatste woord. Niemand legt Hem het zwijgen op. Met een laatste woord voor de wereld komt Hij.

In vervoering

Johannes kwam in vervoering van de geest. Een heel wonderlijke ervaring. Dat bewerkte hij niet zelf. Vandaag kun je een xtc-pil innemen en dan krijg je ook heel wonderlijke ervaringen. Je gaat hallucineren en ziet dingen die er in werkelijkheid niet zijn. Je maakt een wonderlijke trip. Maar het is niet meer dan een vlucht uit de werkelijkheid. Wat Johannes te zien en te horen krijgt, is echter pure werkelijkheid. Alleen als de Geest je vervoert, krijg je er oog voor. Er is meer dan alles wat wij met blote ogen kunnen zien en met onze instrumenten kunnen opvangen. Alleen met hulp van God gaat die wereld open. Zijn Geest doorbreekt grenzen en brengt je in een wereld apart.

Terwijl Johannes op het eiland zit, hoort hij een stem achter zich. Het is de stem van de Here Jezus. Die stem moet Johannes vertrouwd in de oren klinken. Drie jaar lang heeft hij Jezus bijna elke dag gehoord. Van heel dichtbij. Om nooit te vergeten. Maar Johannes herkent zijn stem niet. Hij klinkt zo anders. Een stem als een bazuin. Zo sterk en zo doordringend. Net doen alsof je niets hoort, lukt niet. Of je wilt of niet, je moet luisteren.

Johannes draait zich om. Hij wil de persoon zien die hem aanspreekt. Als hij hem in het oog krijgt, weet hij niet wat hij ziet. Het is zo indrukwekkend. Woorden schieten tekort. Dat merk je aan het woordje 'als' dat steeds klinkt: dit is als en dat is als. Het is allemaal zo wonderlijk. Johannes noemt als eerste de kandelaars of lampenstandaards. Zeven kandelaars her en der verspreid. Eén kandelaar komt hem bekend voor: de kandelaar in de tempel, in het heilige bij God. Hier is het anders. Geen kandelaar achter een tempelgordijn. Dat is immers gescheurd. De kandelaars staan buiten, midden in de wereld.

En dan van één kandelaar naar zeven. Van één naar vele. Eerst één lichtpunt. In Jeruzalem. Nu zeven lichtpunten. Op allerlei plaatsen. Licht voor de wereld. Via kerken van Christus. Want die kandelaars stellen de gemeenten voor. Het getal zeven valt op. Er waren wel meer kerken in de buurt van Efeze. In Kolosse bijvoorbeeld. En Milete. Maar in het visioen worden er zeven genoemd! Het getal van de volheid. Zeven kerken staan symbool voor alle kerken. Overall in de wereld. Daarom: licht voor de wereld. Daar komt het op aan. Meer functies heeft een kandelaar niet. Licht verspreiden: dat is je functie in je omgeving.

Wat krijgt de wereld te zien?

Tussen de kandelaars staat iemand. Hij staat in het licht. Maar wie is Hij? Voor ons is de verrassing er wat van af. Je weet dat het de Here Jezus is. Maar dat zag Johannes op het eerste gezicht niet. Eigenlijk moet je proberen je te verplaatsen in zijn positie. Dus je hoort achter je een enorme stem, als een megafoon, je weet niet wie het is, je draait je om, en... je weet niet wat je ziet. Wel eens iemand gezien bij wie een zwaard uit zijn mond komt? Dat is toch onvoorstelbaar. Iemand met een mes tussen z'n tanden misschien nog wel. Maar een compleet zwaard dat uit de mond komt! Dat is totaal vreemd aan onze wereld.

De persoon lijkt iemand van een heel andere wereld. En voor een deel is dat ook zo. Maar dat is niet het eerste. Om te beginnen is Hij echt iemand uit onze wereld. Iemand die eruitziet als een mens. Eén van ons dus: mens als wij. Zijn hele gestalte laat dat zien. Z'n hoofd, z'n gezicht, z'n ogen, z'n haar, z'n borst, z'n voeten..., echt mens, één van ons.

En z'n kleren ook. Hij heeft een gewaad aan dat tot op z'n voeten hangt. Wij belanden langzamerhand in een cultuur die niet veel om het lijf heeft. Merkbaar tot in kleding toe. Dan wordt het moeilijk om de betekenis te zien van een gewaad dat tot de voeten reikt. Ik denk aan de dag waarop Beatrix koningin werd. Toen had ze een tot de voeten reikend gewaad aan. Een koninklijke mantel van hermelijn. Die hing tot op de grond. Een koninklijke verschijning ziet Johannes. Ik denk ook aan het volgende. Priesters in de tempel droegen ook zo'n lang gewaad. Met een gordel erbij. Een gordel met goud erin. Ook dat zegt iets over de persoon die Johannes ziet. Iemand die koning en priester tegelijk is.

Zijn haar is sneeuwwit. In Daniël 7 lees je het van God. Eerbiedwaardig en indrukwekkend. Zijn ogen zijn net vuurvlammen. Er zit zoveel licht en kracht in, niemand kan ertegen op. Er zijn er die niet verblikken of verblozen als iemand hen scherp aankijkt. Die hebben zo'n zelfbeheersing en stalen zenuwen. Bij deze verschijning blijft geen mens overeind. Zijn blote voeten zien eruit als koperbrons, met de gloed van het vuur erin. Ze worden nooit vuil, maar branden het vuil juist weg waar hij z'n voet ook zet. En zijn stem is zo sterk. Overweldigend. Alsof je bij een grote waterval staat, terwijl het water met donderend geraas naar beneden stort. Daar kom je niet bovenuit. Het overstemt alles.

Johannes hoort die stem! Hij kijkt naar de mond en ziet een zwaard eruit komen. Je weet niet wat je ziet. Normaal zie je een zwaard in iemands hand. Hier komt een zwaard uit zijn mond. Wat Hij zegt, heeft blijkbaar de kracht van een zwaard. Wat Hij zegt, snijdt hout. Of beter: het snijdt mensen. Harten. Geraakt door wat Hij zegt. Pijnlijk. Ook genezend.

Een mens die koning van hemel en aarde is geworden

In het begin ging het over iemand die eruitzag als een mens. Iemand van ons. Maar als je verder leest, is het meer dan één van ons. Het is ook iemand van boven. Uit de wereld van God. Zijn hele uitstraling is net de stralende middagzon aan een heldere hemel. Daar kun je met geen mogelijkheid tegenin kijken. Dat is te veel licht voor je kwetsbare kijkers. Zo laat Jezus Zich zien. Zoals Hij in de hemel is geworden. Nog helemaal één van ons: een mensenzoon. Maar tegelijk iemand die lijkt op God, op de Oude van dagen in Daniël 7. Geëerd met de hoogste plaats bij God.

Ik weet niet wat voor beeld je hebt van de Here Jezus. Meer dan eens kom ik mensen tegen die bij Jezus een beeld hebben van een man zoals Hij hier ruim tweeduizend jaar geleden op aarde rondliep. Maar dan vergeet je dat er geweldige dingen zijn gebeurd na de hemelvaart van Jezus. In het hemels paleis heeft hij de hoogste eer gekregen en een naam boven alle naam. In dit visioen zie je wat dat inhoudt en hoe dat tot uiting komt. Zo'n persoonlijkheid, je kunt het nauwelijks onder woorden brengen.

Het licht van de kandelaars valt op een geweldige Heer. Dat is de functie van kerk-zijn: het licht laten vallen op Hem en de aandacht naar Hem trekken. Hij met zijn hemelse uitstraling. De zon der gerechtigheid. Het licht van de wereld.

Hoe zal ik U ontvangen?

Toen Johannes Hem zag, viel Hij als dood voor zijn voeten. De leerling die drie jaar lang met Jezus was opgetrokken, kon niet op z'n benen blijven staan. Hij zag zijn Meester terug en ging finaal onderuit. Als dood viel hij neer. Adembenemend was het voor hem. Doodsbang werd hij. Je zinkt in het niet bij deze verschijning. Je redt het niet. Om je kleinheid niet. Om je zondigheid niet. Daar moet je eens aan denken als je naar de kerk gaat om Hem te ontmoeten en als je dat bekende gezang zingt: 'Hoe zal ik U ontvangen, hoe wilt Gij zijn ontmoet?' Je ontmoet een Heer met z'n geweldige uitstraling. Dat houdt geen mens uit.

Maar Hij is niet alleen een man met een schitterende en heerlijke uitstraling; Hij heeft ook een warm hart vol liefde en medelijden. Groots is het gebaar dat Hij maakt. Hij legt zijn rechterhand op Johannes. Wil je dat doen bij iemand die voor je op de grond ligt, dan moet je wel buigen. En diep. Dat doet Hij. Zo is Hij.

Het eerste wat Hij zegt, is: Wees niet bang. Dat hoor je steeds als mensen hemelingen ontmoeten en niet weten waar ze het zoeken moeten: wees niet bevreesd. Hier met dat gebaar erbij. Dat handgebaar. Een Heer die je zoekt en helpt. Niet bang zijn. Wat Hij zegt, helpt je overeind en brengt je overal doorheen. Ik ben de eerste en de laatste. Het begint met Mij en eindigt met Mij. Ik sta vooraan en tegelijk achteraan in de rij. Je bent nooit zonder Mij.

Kom je overal doorheen? Zelfs door de dood? Ja, de dood kent Hij ook. Daar weet Hij alles van: Ik ben dood geweest, zegt Hij. Moeilijk voor te stellen bij deze schitterende verschijning en enorme persoonlijkheid. Maar het is zo. Hij is dood geweest. Hij heeft de dood geproefd.

Maar dat is gewéést! De dood is voor Hem een gepasseerd station. Hij leeft nu, voor altijd en eeuwig. Hij is het leven in eigen persoon.

Niet bang zijn. Ook niet als het sterven wordt. Hij is Heer en Meester van de dood. Er is er één die het dodenrijk ontsluiten zal. En Hij is dicht bij zijn gemeenten. Daar geeft Hij wat Hij zelf geniet: het eeuwige leven.

Samengevat

Kandelaren branden en het licht valt op Hem. Een o-pen-ba-ring om Hem te zien zoals Hij is. Een eye-opener om Hem bezig te zien in wat er allemaal gebeurt. Daar kan Hij een boekje over opendoen (Op. 4 en 5). Maar lees het laatste bijbelboek wel met dat begin steeds in je achterhoofd. Een kring van kerken zie je in de wereld. Kandelaren branden in een donkere nacht. En het licht valt op Hem.

Nodig heeft Hij dat licht niet. Hij heeft zo'n geweldige uitstraling. Hij kan best zonder kandelaren. Maar toch wil Hij niet zonder. Hij laat Zich graag op deze manier zien: wandelende te midden van lampenstandaards. Hij in het volle licht. De Heer van de wereld als Heer van de kerk.